

Kwaliteit zaad keldert, baby's krijgen moeilijker

ROTTERDAM

HANNEKE VAN HOUWELINGEN

De kwaliteit van het sperma van de westerse man gaat achteruit. Al tijdens de zwangerschap ontwikkelt de zaadbal van een jongetje zich slechter. Kinderen krijgen op natuurlijke wijze wordt daardoor steeds moeilijker.

Vierhonderd artsen van over de hele wereld buigen zich vandaag op een congres in Rotterdam over de vraag waarom het zaad van de westerse, en dus ook Nederlandse, man steeds slechter wordt. Maar vooral: hoe krijgen ze het sperma weer gezond?

Een gezonde man had twintig jaar geleden nog 60 miljoen zaadcellen per milliliter. Dat aantal is inmiddels gedaald naar 40 miljoen. Als deze trend doorzet, komt de man binnen twintig jaar in de 'gevaarzone'. Dan heeft hij te weinig zaadcellen in het sperma, die de eindsprint halen. "Een man kan dan misschien nog wel vader worden als hij een vruchtbare partner heeft, maar steeds minder vaak op natuurlijke wijze. Dan wordt het voorplanten een technische aangelegenheid, met behulp van reageerbuisjes of ivf-behandeling", waarschuwt Gert Dohle, uroloog aan het Erasmus MC en organisator van het driedaagse congres.

Overlevers

Niet alleen het aantal zaadcellen neemt af, de 'overlevers' vertonen ook steeds meer afwijkingen. "Soms zien we spermacellen met een gebroken staart of met twee kopjes. Die kunnen geen eitje bevruchten", zegt Dohle.

Jarenlang werd gedacht dat te strakke onderbroeken, laptops op schoot, gebruik van alcohol en sigaretten funest was voor het sperma. Die laatste twee spelen zeker een rol, zegt Dohle, maar er zijn steeds meer aanwijzingen dat het al vroeg in de zwangerschap misgaat, wanneer de zaadbal van de mannelijke foetus zich ontwikkelt.

Dat zou komen door bepaalde chemische stoffen die de moeder in spé binnenkrijgt en doorgeeft aan haar ongeboren kind. Dohle verklaart: "In ons kraanwater zitten allerlei pesticiden, die drinkwaterbedrijven er niet uitgefilterd krijgen. Deze stoffen stapelen zich op in het vetweefsel van de vrouw en komen via de placenta bij de foetus terecht. Het gevolg daarvan: de zaadbal ontwikkelt zich minder goed."

Dit slecht ontwikkelde geslachtsorgaan leidt niet alleen tot vruchtbaarheidsproblemen, maar ook tot meer gevallen van zaadbalkanker. Van 1990 tot nu is het aantal mannen met deze kanker verdubbeld. Jaarlijks krijgen 600 mannen de diagnose. Ruim de helft raakt na chemotherapie onvruchtbaar.

Behalve de pesticiden in het kraanwater lijkt ook de chemische stof BPA de kwaliteit van sperma aan te tasten. Deze stof zit onder meer in verpakkingen van etenswaren, flesjes voor zuigelingen en magnetrondoosjes en kan door opwarming in het eten en drinken terecht komen.

Bewijzen

In Denemarken en Frankrijk is gebruik van BPA al verboden. In Nederland nog niet, omdat het directe verband nog niet is aangetoond.

Uroloog Dohle: "Mijn collega's en ik moeten de komende jaren gaan bewijzen dat deze stoffen de vruchtbaarheidsproblemen veroorzaken, zodat de Nederlandse overheid maatregelen kan nemen."